

Felperesi álláspont összefoglalása

I. Alperesi álláspontok változása (2005-2006)

1. Borzi Miklós, szegedi ügyvéd és könyvvizsgáló ügye

a) MKVK etikai eljárás során állásfoglalás kérése

b) Szegedi Ügyvédi Kamara Eln. 4/2005.

A SZÜK elnöksége Eln. 188/1999. sz. határozattal tudomásul vette az ügyvédi tevékenység mellett a könyvvizsgálói tevékenység együttes gyakorlását.

A kérdést „... éppen levelében írt jelentőségre figyelemmel, a levélben foglaltakban való **általános érvényű állásfoglalás** érdekében a Magyar Ügyvédi Kamarához ... felterjesztem, amely az ügyben állást fog foglalni. ... A kérdés fontosságára figyelemmel – **a jövőre nézve** – kérünk állásfoglalást a Magyar Ügyvédi Kamarától...”

c) MÜK 2005/43. átirat

„Az 1998. évi IX. tv. 5. § (3) bekezdésének a) pontja alapján ügyvéd adótanácsadásai, c) pontja szerint pedig pénzügyi és egyéb üzletviteli tanácsadási tevékenységet folytathat. A 6. § (2) bekezdés c) pontja alapján nem esik tilalom alá a nem igazságügyi szakértői tevékenység. E szabályok azt kell megállapítanunk, hogy dr. Borzi Miklós könyvvizsgálói tevékenység végzésére jogosult.”

Egyenlő elbánás elve: ha más esetben ugyanazon jogszabályok alapján, lényegileg ugyanazon tényállás mellett megállapításra került, hogy szabadon gyakorolható az ügyvédi mellett a könyvvizsgálói tevékenység, akkor miért alkalmazhatná (értelmezhetné) más-képp ugyanazon jogszabályokat a BÜK az én esetemben?

Piacvédelem adminisztratív eszközökkel: ha ügyvédek hosszú évek óta minden korlátozás nélkül végezhetnek könyvvizsgálói tevékenységet, akkor indokolhatatlan és megmagyarázhatatlan különbségtételt jelent az, ha egy könyvvizsgáló ügyvédi tevékenységének gyakorlása elé – eltérő jogértelmezéssel – adminisztratív korlátot állít a BÜK.

2. Állásfoglalás iránti kérelem (2006. február 3.)

a) BÜK elnökség 2006. február 27-i határozat

„A könyvvizsgálói tevékenység az ügyvédi tevékenységgel abban az esetben nem tekinthető összeférhetetlennek, ha az ügyvéd könyvvizsgálói tevékenységét **eseti megbízások alapján** végzi.”

A szakértői tevékenységnek az „eseti” jelleg nem fogalmi eleme!! Erre egyetlen jogszabályban, szakirodalomban sem található utalás, ezért önkényes jogértelmezés.

- Tartós megbízás – (tagfelvételi BÜK határozatban: állandó megbízásként idézve): határozatlan időtartam, általában előre nem rögzített ügycsoport.
- Eseti megbízás: Határozott időtartam, meghatározott ügycsoport.
- Választott könyvvizsgálói tevékenység: csak törvényben, konkrétan körülírt feladatra és maximált, határozott időre köthető ilyen megbízás (ld. Gt. 40. és 42. §)

Fellebbezés: rendelkező rész jogellenes szűkítő célzata + indokolása egyéb jogellenes megállapításai miatt

b) MÜK elnökség 2006. május 8-i Üif/811/2006. sz. helybenhagyó határozat

„Adott esetben azonban a kérelmező, mint gazdasági társaság tagja munkaviszonyban áll. Ez a tevékenysége ... az Ütv. 6. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint tilalomba ütközik. Ezt a tilalmat az Ütv. 6. § (2) bekezdés c) pontja szerinti szakértői tevékenység nem oldja fel..”

„Üt. 6. § (2) Nem esik az (1) bek. tilalma alá ...” : Feltétel nélküli, határozott és egyértelmű rendelkezés.

Indokolás: alkalmazotti státuszban is elláthatók e tevékenységek

Fapál László (jelenleg HM államtitkár): ügyvéd + katonatisztként oktató volt a Nemzetvédelmi Egyetemen

3. Tagfelvételi eljárás

a) BÜK 2006. április 24. 2006. Eln. 470/4/1.

Rengeteg pontatlanság a fellebbezésben is sorjázva. *„Ket. 50. § (1) A hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni.”* Ezért a tényállás is megalapozatlan.

6. ... A „választott” könyvvizsgáló tevékenysége az Ütv. 6. § (1) bek. a) pontja alá eső olyan jogviszony, mely egyértelműen elhatárolható és következetesen el is határolandó ... az eseti szakértői tevékenységtől,...

Tehát: csak az Üt. 6. § (1) bek. a) pontjára hivatkozik. Egyébként szakértő = eseti

b) MÜK 2006. június 12. Üif. 812/2006/3.

2006. 06. 07-i bejelentés: 2006. május 31-től nem vagyok alkalmazott, amivel megszüntetem az Üt. 6. § (1) bek. a) pontja szerinti összeférhetlenséget.

3. oldal közepe: *„Fellebbező esetében a munkaviszony megszüntetésével nem szűnt meg az Ütv. 6. § (1) bekezdésben szabályozott összeférhetlenség, ezért továbbra is vizsgálni kell, hogy a Fellebbező könyvvizsgálói tevékenysége értelmezhető-e úgy, hogy az Ütv. 6. § (2) bekezdésében írtak szerinti kivételként.”*

Tehát nem volt áttérés a konkrétan megjelölt a) pontról a b) pontra.

II. Jogi álláspont – Összeférhetlenség hiánya

Tényállás:

Ahol könyvvizsgálók, mint tag, rajtam kívül másik 6 könyvvizsgáló is tag. Nem mindenki vesz részt a társaság tevékenységében, de egyikük alkalmazotti státuszban dolgozik, másik 1 fő ügyvezető. A többiek mind részt vehetnek a társaság tevékenységében, de erre senki sem köteles (ilyen vagyok én is). A felhatalmazásról taggyűlési határozat és társasági szerződési rendelkezés szól azzal, hogy „*bármely tag jogosult, de nem köteles a társaság tevékenységében részt venni. Ezen tevékenységért esetleges javadalmazást a taggyűlés állapíthat meg.*” Tagi mellékszolgáltatást (Gt. 119. §) – ami szolgáltatás teljesítésére vonatkozó **kötelezettséget** eredményezne – a társasági szerződésben nem vállalt senki. Egyéb szerződéssel sem vállalt (az ügyvezetőn és az alkalmazott tagon kívül) senki személyes közreműködésre kötelezettséget.

2. Státusz-összeférhetlenség hiánya

6. § (1) Az ügyvéd

a) nem állhat munkaviszonyban, szolgálati viszonyban, munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban; nem lehet közalkalmazott, köztisztviselő, közjegyző és főállású polgármester,

b) nem végezhet személyes közreműködéssel vagy korlátlan anyagi felelősséggel járó vállalkozói tevékenységet.

- 6. § (1) bek. a) pontja (nem önálló tevékenységek)

Nem állok munkaviszonyban, vagy munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban.

- 6. § (1) bek. b) pontja (önálló tevékenységek)

Nem végzek vállalkozói tevékenységet, mert a társaság nevében és kockázatára végzett könyvvizsgálat során **nem saját nevemben és kockázatomra járok el**, ezért tevékenységem nem vállalkozói tevékenység. E pont kapcsán egyébként kiemelem, hogy az új Gt. óta a könyvvizsgáló magánszemély felelőssége nem korlátlan.

3. Szakértői tevékenység → ezért az **Üt. 6. § (2) bek. c) pontja**

Az alperesi érvelés gyakorlatilag a szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendeletre épít. Eszerint:

„1. § (1) Szakértői címet az használhat és e rendelet szerinti szakértői működést csak az végezhet (szakértői véleményt az nyilváníthat), aki erre engedélyt kapott és ennek alapján a szakértők nyilvántartásába bejegyezték.

(3) A szakértői tevékenységre jogosító engedélyt a tevékenység jellege szerint illetékes miniszter, illetőleg országos hatáskörű állami szerv vezetője (a továbbiakban: miniszter) adja.

2. § (1) Szakértői tevékenységre az a büntetlen előéletű személy kaphat engedélyt, aki a kérdéses szakterületen egyetemi (főiskolai) végzettséggel és szakmájában széles körű gyakorlattal, valamint kiemelkedő ismeretekkel (szakképesítéssel) rendelkezik, ha alkalmasságáról az engedélyező hatóság meggyőződést szerzett.”

Ez az érvelés egyáltalán nincs tekintettel az ennek ellentmondó magasabb szintű és azonos szinten álló, de újabb keletű jogszabályokra. A kollízióval nem is foglalkozik, mert állítása szerint „más a szabályozás tárgya”.

A könyvvizsgáló szakértői minőségét az egyéb szakmai szolgáltatások körében (amelyekkel kapcsolatban a BÜK határozat szerint amúgy sem megülhet fel összeférhetetlenség) a hatályos Kkt. 27. § b) pontja egyértelműen rögzíti.

*„a gazdálkodó szervezetek alapításával, átalakulásával, megszűnésével, folyamatos működésével, gazdálkodásával, információs rendszerével kapcsolatos pénzügyi, adó-, számviteli és kapcsolódó számítástechnikai, szervezési **szakértői tevékenység, szakvélemény készítése, az ezekkel kapcsolatos tanácsadás, ideértve - külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén - az igazságügyi könyvszakértői tevékenységet is**”*

A jelenleg hatályos Kkt. 29. § (2) bek. szabálya előírja, hogy *„A kamarai tag a könyvvizsgálói tevékenység során jelentéseinek készítésekor **független szakértőként köteles eljárni.**”* A jelenleg érvényesülő gyakorlat szerint, ha a könyvvizsgáló betartja a törvényt (ez vélelmezett), akkor független szakértőként jár el, tehát tevékenysége független szakértői tevékenység. E szabály alapján (az egyéb szakmai szolgáltatásokon túl) a jelentéskészítésre irányuló tevékenység során is szakértőnek minősítette a könyvvizsgálót. (A *jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálat mindig jelentés kiadására irányul!*) A szakértői minőséget erősíti a könyvvizsgálat szakmai kérdéseivel foglalkozó „szakértői bizottság” elnevezése is.

Számos egyéb jogszabály minősíti önmagában is egyértelműen szakértőnek a könyvvizsgálót (lásd ehhez a jogszabályi hivatkozásokat, 2,5 oldalon). Elterjedt a „könyvszakértő” kifejezés használata a könyvvizsgálóra – szinoním fogalomként – a jogszabályokban, a bírósági gyakorlatban és a köznyelvben egyaránt. (A Complex Céghírekben nevükben „könyvszakértő” elnevezést használó cégekre keresve 327 találat adódik.)

Mindezekből a könyvvizsgálói szakértői minősége – álláspontom szerint – egyértelműen levezethető. További hivatkozások:

A **Gt. 279. §-a** kifejezetten utal a könyvvizsgáló szakértői minőségére, amikor a (4) bekezdésben a következőket írja elő: *„279. § (4) A (3) bekezdésben foglaltak szerint eljáró **könyvvizsgálónak vagy más, az egyesülő részvénytársaságoktól független szakértőnek a részvénytársaságok megbízása alapján készített jelentésében nyilatkoznia kell ...**”*

Hasonló fordulattal jelzi a biztosítóról és a biztosítási tevékenységről **2003. évi LX. törvény** könyvvizsgáló szakértő jellegét, amikor a következőket rendeli: *„182. § (5) A 181. § szerinti ellenőrzést a Felügyelet ... hozzájárulhat, hogy ... egy általa **kijelölt könyvvizsgáló vagy egyéb szakértő végezze el...**”*. Hasonlóan a 182. § (6) bekezdésében és a 215. § (3) bekezdésében alkalmazott szófordulathoz.

A könyvvizsgáló szakértőkénti megjelölésére utaló, *„könyvvizsgáló, vagy más szakértő”,* illetve a *„könyvvizsgáló, illetve más független szakértő”* fordulatot alkalmazza továbbá például a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló **1999. évi CXXIV. törvény 11/P. § (1) bekezdésében, a régi Gt. 76. § (5) bekezdésében, 77. § (1) bekezdésében, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 1996. évi CXII. törvény 96/B. § (2) bekezdésében, a 96/C. § (10) bekezdésében, a 149/A. §-ban, a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 36. § (2) bekezdésében.**

A fenti fordulat (*„könyvvizsgáló, vagy egyéb szakértő”*) a tőkepiacról szóló **2001. évi CXX. törvényben is többször** előfordul (181/I. § (2) bek., 182/J. § (4) és (10) bek., 398. § (1) és (2) bek.) De ugyanezen jogszabály más jellegű, **definitív megközelítést** is tartalmaz a fogalom meghatározások (5. §) között: *„46. **független pénzügyi szakértő: olyan könyvvizsgáló, befektetési tanácsadási tevékenység végzésére jogosult személy vagy forgalmazó, aki a vételi ajánlat közzétételének időpontját megelőző három éven belül nem állt megbí-***

zások jogviszonyban sem az ajánlattevővel, sem a vételi ajánlattal érintett részvénytársasággal, sem az ebben, illetve az ajánlattevőben befolyással rendelkező személlyel;”

A külföldiek magyarországi befektetéseiről **1988. évi XXIV. törvény 3. § (1) bek. c)** pontjában kifejezetten a „szakértői tevékenység” után álló zárójeles felsorolás kezdődik a könyvvizsgálói tevékenységgel a következők szerint: „*3. § (1) Külföldi Magyarországon saját nevében, jövedelem- és haszonszerzésre irányuló vagy azt eredményező, illetve a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény rendelkezései szerint telephely létesítésével is járó üzletszerű gazdasági tevékenységet akkor végezhet a 2. § c) pontjában említett gazdálkodó szervezet, fióktelep, önálló vállalkozás alapítási kötelezettség nélkül, ha az ... c) szakértői tevékenység (a könyvvizsgálói, a könyvelői és a számviteli tevékenység, valamint a jogi szolgáltatás kivételével),”* Álláspontom szerint ez a rendelkezés önmagában is definitív utalás:

Ilyen, szakértői jellegre utaló megjelölést tartalmaz még többek közt a közalkalmazottak jogállásáról szóló **1992. évi XXXIII. törvénynek** az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló **144/1997. (III. 12.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében az 1. pontja**, melyben a „*szakértői munkacsoportok*” felsorolásban a „*könyvszakértő, könyvvizsgáló*” megjelölés szerepel, ugyanis „*könyvszakértő*” képzés, munkakör nem létezik, az alatt mindig könyvvizsgálót kell érteni.

Szintén kormányrendeleti szintű szabály az államháztartási reform kölcsön előkészítést szolgáló Japán Segélyegyezmény kihirdetéséről szóló **110/1995. (IX. 21.) Korm. rendelet 3.03. bekezdése** kifejezetten „*az említett szakértők által készített könyvvizsgálói jelentést*” említ.

Hasonlóan a „*könyvszakértő*” fordulat lelhető fel a **1998/4. Nemzetközi Szerződés** a pénzügyminisztertől a tőkepiac fejlesztését célzó tanulmány készítését szolgáló, Világbank által kezelt japán segélyre vonatkozó Levél-egyezmény mellékletében: A Segély céljai, kikötései és feltételei ii) pontjában, csakúgy, mint a **1997/4. Nemzetközi Szerződés** az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztériumtól (Japán Segélyegyezmény (megújuló energia és regionális fejlesztési projekt) a Magyar Köztársaság és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank, mint a Japán által szolgáltatott Segély Alapok Kezelője között). És hasonlóan a **1997/1. Nemzetközi Szerződés** a művelődési és közoktatási minisztertől (Japán Segélyegyezmény) 3.03. bekezdésének b) pontjához, ahol még az a fordulat is szerepel, hogy „*(i) a következetesen alkalmazott, helyes könyvvizsgálói elvekkel összhangban, minden egyes pénzügyi évben, a Kezelő számára elfogadható független könyvszakértőkkel megvizsgáltatja az a) pontban említett nyilvántartásokat és számlákat, valamint a Különleges Számlát;*”. Itt is látható, hogy könyvszakértő alatt egyértelműen könyvvizsgálót értenek a szabályok.

Ilyen (de alacsonyabb szintű) jogszabály továbbá az autóbusszal végzett belföldi és nemzetközi személyszállítás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról szóló **49/2001. (XII. 22.) KöViM rendelet 1. számú mellékletében** a „II. Felmentést adó szakképesítések (végzettségek) az autóbusszal személyszállító-vállalkozói vizsga egyes témaköreihez” pontban a 4. Adózási, árkiegészítési ismeretek tárgy esetében a 4.5. pont alatt felsorolt „*könyvszakértő*”. Hasonlóan a belföldi és a nemzetközi közúti árufuvarozás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról **14/2001. (IV. 20.) KöViM rendelet 1. számú mellékletében** a Felmentést adó szakképesítések (végzettségek) az árufuvarozó-vállalkozói vizsga egyes témaköreihez esetében a 4. Adózási ismeretek tantárgy esetén említett „*könyvszakértő*”.

De ilyen szabály az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról szóló **1125/1999. (XII. 13.) Korm. határozat** is, amelynek 3. § (1) bekezdésében szerepel a „*könyvszakértő által elfogadott vagyoneérték*” fordulat. (Vagyonérték elfogadására ugyanis kizárólag könyvvizsgáló jogosult

és nem szakmai egyéb szolgáltatások körében, hanem jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálat körében.)

A gyakorlatban a pénzügyi kormányzat is vegyesen használja a megjelöléseket. Az **1990/162. Adózási kérdés** egyenesen címében hordja a könyvszakértő megjelölést (A *könyvszakértő tevékenysége nem tartozik az Szja törvény 12. §-a alá*). Természetesen magában az adózási kérdésben is számtalanszor előfordul a könyvszakértő megjelölés, néha „könyvvizsgáló, könyvszakértő” fordulatként, jelezve a fogalmak egyenértékűségét, néha önállóan – a szóismétlést kerülendő – „könyvvizsgáló”-ként.)

A tudományos jogi iratokban is meghonosodott a könyvvizsgáló könyvszakértőként való megjelölése. Például a gazdasági társaságokról szóló **2006. évi IV. törvényhez (Gt.) kiadott kommentár** (Complex Jogtár) 209. §-hoz fűzött magyarázatában az apporra *„könyvszakértői felülvizsgálatot”* említi (holott tudvalevő, hogy erre a felülvizsgálatra csak az MKVK rendes tagja jogosult, jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálat keretében), néha egymás mellett alkalmazva a „könyvvizsgálói” és a „könyvszakértői” kifejezéseket kerüli el a szóismétlést. Az új társasági törvény és cégtörvény téziseinek részletes indokairól szóló **IM tájékoztatóban** pedig az szerepel, hogy *„Eltérően a részvénytársaságok közösségi jog által determinált szabályozásától, a kft. esetében a törvény továbbra sem írja elő kötelező jelleggel az appornak független könyvvizsgáló által történő felülvizsgálását. Ez ugyanis a mikro- és kisvállalkozások tekintetében gyakran azzal a következménnyel járna, hogy a szakértőnek fizetett munkadíj meghaladná az apport tárgy tényleges értékét. A társaság ugyanakkor köteles lenne nyilatkozni arról, hogy ha független könyvvizsgáló igénybevételére nem került sor, úgy milyen szempontok alapján határozta meg az apport értékét.”*

A *„könyvszakértő”* megjelölés EU irányelvekben is megjelenik a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálati tevékenységre. Például a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló **2005/60/EK irányelv (21) bekezdésében**, de számos bírósági ítéletben (csak a példa kedvéért: **BH 2002.149., EBH 2002.702.**) is a peres fél által benyújtott könyvvizsgáló által készített számításokat, iratokat, a bíróságok következetesen tekintik szakértői megnyilatkozásoknak.

Alátámasztja még a könyvvizsgáló szakértői minősítését az is, hogy az adószakértői működés engedélyezésének szabályairól szóló **20/1994. (VI. 17.) PM rendelet 1. § c)** pontja alapján az okleveles könyvvizsgálói képesítéssel rendelkező személy, minden további feltétel nélkül, kérheti felvételét az adószakértők névjegyzékébe is. A bejegyzett könyvvizsgálónak az okleveles könyvvizsgálói képesítésen túl számos más feltételnek is meg kell felelni (pl. legalább 3 éves könyvvizsgáló asszisztensi gyakorlat, stb.).